

## **Nakkushaiguste diagnoosimisest**

Arvo Viltrop

dotsent

VLI nakkushaiguste osakond

<http://www.eau.ee/~viltrop/>

2009

1

---

---

---

---

---

---

---

---

## **Loomataudide diagnoosimine**

- Anamneesi ja epidemioloogiliste andmete kogumine
  - Omaniku küsitlemine
  - Olemasolevate faktilise informatsiooni registreerimine
    - (näit loomade liikumise andmed)
- Kliiniline uurimine (indiviid + kari)
- Lahang

2009

2

---

---

---

---

---

---

---

---

## **Loomataudide diagnoosimine**

- Anamneesi ja epidemioloogiliste andmete kogumine
- Kliiniline uurimine (indiviid + kari)
- Lahang
- + epidemioloogiline olukord

On aluseks diagnoosi hüpoteesile

2009

3

---

---

---

---

---

---

---

---

## Epidemioloogiline olukord

- Nakkushaiguste alane olukord
  - Karjas
  - Piirkonnas
  - Riigis
  - Lähiriikides
  - Maailmas

2009

4

---

---

---

---

---

---

---

---

## Loomataudide diagnoosimine

- Nakkushaiguse esmakordne diagnoos pannakse laboratoorsete uuringute tulemuste põhjal
  - Hiljem (sekundaarsete juhtude korral) võib diagnoosi aluseks olla ka kliinilise uurimise tulemus ja/või lahangu leid

2009

5

---

---

---

---

---

---

---

---

## 4. Loomataudide diagnoosimine

- **Laboratoorsed uurimised**
  - Tekitaja määramiseks
    - Tekitaja välja kasvatamine
    - Tekitaja antigeenide määramine
    - Tekitaja DNA/RNA määramine
  - Tekitaja antikehade määramiseks
    - Nn. seroloogilised uurimised verest või muudest kehavedelikest
  - Iseloomulike koemuutuste tuvastamiseks
    - histoloogiline uurimine

2009

6

---

---

---

---

---

---

---

---

4. Loomataudide diagnoosimine

- **Laboratoorsed uurimised**
  - Haigustekitajate tüpiseerimine
    - “Traditsioonilised” meetodid
    - Molekulaarsed meetodid

2009 7

---

---

---

---

---

---

---

---

4. Loomataudide diagnoosimine

- **Haigustekitajate tüpiseerimine**
  - “Traditsioonilised” meetodid - fenotüübi alusel
  - Bakterite tüpiseerimiseks
    - Biotüübi määramine – spetsiifilised biokeemilised reaktsioonid; koloonia morfoloogia, keskkonna tolerants
    - Antibiootikumi resistentsus – resistentsuse profiilide võrdlemine
    - Serotüübi määramine – antikehad bakteri pinnaantigeenide vastu (e.g., LPS, kapsel, membraani antigeenid; viburid)
      - Edasiarendus - monokloonsete antikehade kasutamine
    - Toksinogeensuse alusel
    - Fagotüpiseerimine - lüütiliste bakteriofaagide abil

2009 8

---

---

---

---

---

---

---

---

4. Loomataudide diagnoosimine

- **Haigustekitajate tüpiseerimine**
  - “Traditsioonilised” meetodid viiruste tüpiseerimiseks
    - Biotüübi määramine – viiruse mõju rakukultuuri rakkudele v. katseloomadele
    - Serotüübi määramine – antikehad viiruse proteiinide vastu
      - Edasiarendus - monokloonsete antikehade kasutamine -

2009 9

---

---

---

---

---

---

---

---

## 4. Loomataudide diagnoosimine

### • Haigustekitajate tüpiseerimine

– Molekulaarsed meetodid - genotüübi alusel

#### • DNA/RNA järjestuste erinevustest lähtuvalt

- RFLP
- PFGEF
- PCR amplifikatsioon
- DNA /RNA NT-järjestuste võrdlus

2009

10

---

---

---

---

---

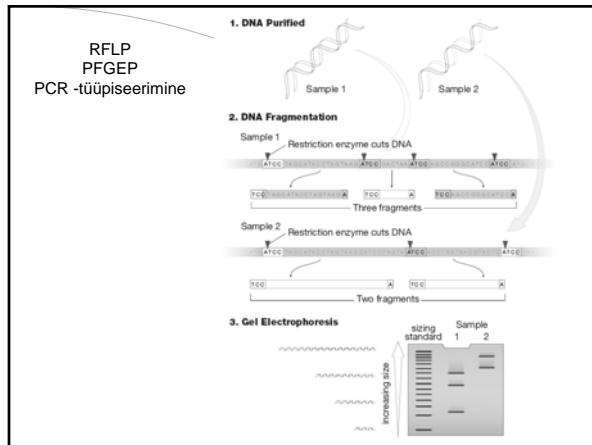
---

---

---

---

---




---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

Tüüp-1 VVDV konsensus	G A G G C C C A C T G T A T T G C T A C T
<b>DNA/RNA NT järjestuste alusel</b>	
<u>Tüüp-1 VVDV tüved</u>	
ZVD278	G A G G C C C A C T G T A T T G C T A C T
ZVR711	G A G G C C C A C T G T A T T G <b>A</b> T A C T
P1	G A G G C C C A C T G T A T T G C T A C T
PNADL	G A G G C C C A C T G T A T T G C T A C T
NEW-YORK	G A G G C C C A C T G T A T T G C T A C T
<u>Eesti VVDV tüved</u>	
V1	G A G G C C C A C T G T A T T G C T A C T
V2	G A G G C C C A C T G T A T T G C T A C T
V3	G A G G C C C A C T G T A T T G C T A C T
V4	G A G G C C C A C T G T A T T G C T A C T
V5	G A G G C C C A C T G T A T T G C T A C T
V6	G A G G C C C A C T G T A T T G C T A C T
V7	G A G G C C C A C T G <b>C A C</b> T G C T A C T
V8	G A G G C C C A C T G T A T T G C T A C T
<u>Tüüp-2 VVDV tüved</u>	
PUVR420	G A G <b>A C C T G C T A T T C C G C T A G T</b>
PYVR1298	G A G <b>A C C T G C T A T T C C G C T A G T</b>
PBSE341	G A G <b>A C C T G C T A T T C C G C T G G T</b>
PBSE1239	G A G <b>A C C T G C T A T T C C G C T A G T</b>

---

---

---

---

---

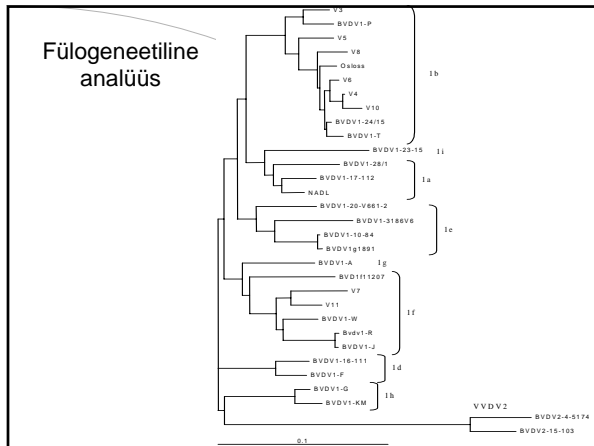
---

---

---

---

---




---

---

---

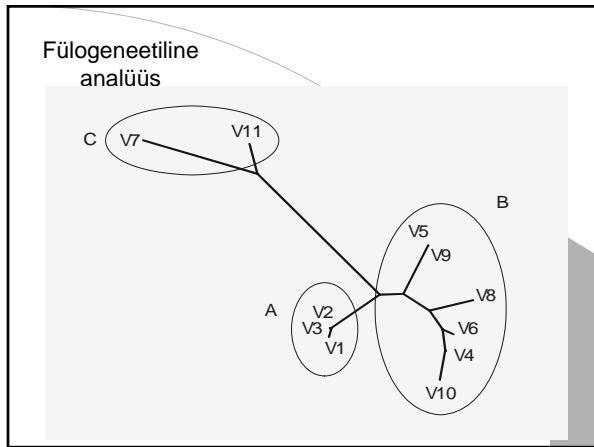
---

---

---

---

---




---

---

---

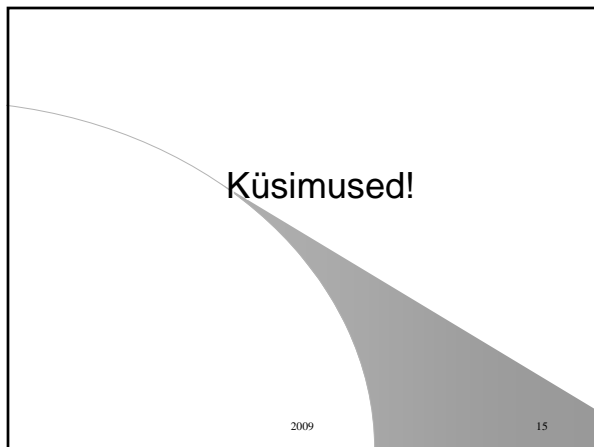
---

---

---

---

---




---

---

---

---

---

---

---

---